

ORIGENS I CONSOLIDACIÓ DEL CATALANISME (1830 – 1901)

Preus de subscripció: Espanya 6 Ptas. l'any. Estranger 0 " " En número 15 cts. — Aforasat, 25 cts. PAGOS A LA BESTRETA	DIRECTOR LITERARI Mossen Jacinto Verdaguer	Redacció y Administració: Carrer de Sant Rafael, n.º 7 IMPRENTA LA CATALANA
---	--	--

2on BATXILLERAT

HISTÒRIA

INS CAN PUIG

PODER CENTRAL

Base primera. [...] Vindran a càrrec del Poder central:

- a) Les relacions internacionals.
- b) L'exèrcit de mar i terra, les obres de defensa i l'ensenyança militar.
- c) Les relacions econòmiques d'Espanya amb los demás països, i, en conseqüència, la fixació dels aranzels i lo ram d'Aduanes. [...]
- f) La formació del pressupost anyal de gastos que, en lo que no arribin les rendes d'Aduanes, deurà distribuir-se entre les regions a proporció de sa riquesa.

PODER REGIONAL

Base segona. En la part dogmàtica de la Constitució Regional Catalana es mantindrà lo temperament expansiu de la nostra legislació antiga, reformant, per a posar-les d'acord amb les noves necessitats, les sàvies disposicions que conté respecte dels drets i llibertats dels catalans.

Base tercera. La llengua catalana serà l'única que, amb caràcter oficial, podrà usar-se a Catalunya i en les relacions d'aquesta regió amb lo Poder central.

Base quarta. Sols los catalans, ja ho sien de naixença, ja per virtut de naturalització, podran desempenyar a Catalunya càrrecs públics, fins tractant-se dels governatius i administratius que depenguin del Poder central. També deuran ésser exercits per catalans los càrrecs militars que com-portin jurisdicció. [...]

Base sisena. Catalunya serà l'única soberana de son govern interior. Per lo tant, dictarà lliurement ses lleis orgàniques; cuidarà de sa legislació civil, penal, mercantil, administrativa i processal; de l'establiment i percepció d'impostos; de l'encunyació de la moneda, i tindrà totes les demás atribucions inherents a la soberania que no corresponguin al Poder central, segons la base primera.

Base setena. Lo Poder legislatiu regional radicarà en les Corts catalanes, que deuran reunir-se tots los anys en època determinada, i en lloc diferent. Les Corts es formaran per sufragi de tots los caps de casa agrupats en classes fundades en lo treball manual, en la capacitat o en les carreres professionals i en la propietat, indústria i comerç, mitjançant la corresponent organització gremial en lo que possible sia.

Font: Unió Catalanista. *Bases per a la Constitució Regional Catalana*. Manresa, 1892.

a) Descriuiu el tipus de font i digueu de què tracta.

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

c) Expliqueu breument el contingut de les bases següents: apartat a de la base primera, base tercera, base quarta, base sisena i base setena.

1) Expliqueu el catalanisme conservador i la figura del bisbe Torras i Bages. Expliqueu què van ser la Unió Catalanista i les Bases de Manresa.

2) Expliqueu qui va ser Valentí Almirall i el tipus de catalanisme que defensava. Expliqueu què van ser el Centre Català, el Memorial de Greuges i la campanya de defensa del Dret Civil català.

Memorial de Greuges del 1885

No tenim, Senyor, la pretensió de debilitar, i encara menys d'atacar, la gloriosa unitat de la pàtria espanyola; ans al contrari, volem enfortir-la i consolidar-la; però entenem que per a aconseguir-ho no és bon camí ofegar i destruir la vida regional per a substituir-la per la del centre [...].

El que nosaltres volem, Senyor, és que a Espanya s'implanti un sistema regional adequat a les condicions actuals i semblant a algun dels que se segueixen als gloriosíssims imperis d'Àustria-Hongria i d'Alemanya, i al Regne Unit de la Gran Bretanya, sistema ja seguit a Espanya en els dies de la nostra grandesa. [...]

Senyor, se'ns arrabassà el nostre sistema administratiu [...] per a ser substituït, primer pel sistema castellà, i avui per una còpia imperfecta i viciosa del sistema francès.

Només podem usar la nostra llengua a les nostres llars i en converses familiars; desterrada de les escoles, ho ha estat més tard de la contractació pública i també dels tribunals, en els quals moltes vegades, i per molt ilustrats que siguin, ni els jutges entenen els testimonis i processats, ni aquests entenen els jutges. [...]

A força de treball i privacions de tota mena, els nostres industrials han creat una indústria espanyola que en quaranta anys ha progressat i ha assolit un nivell altíssim. Aquesta indústria està sent atacada d'arrel d'uns quants anys ençà, i darrerament ho ha estat i ho és per mitjà del Tractat amb França i del projecte de *modus vivendi* amb Anglaterra. [...]

FONT: Memorial de Greuges lliurat al rei Alfons XII, a Madrid, el 10 de març de 1885.

a) Descriu el tipus de font i digueu de què tracta.

b) Digueu quin és el context històric de la font.

c) Expliqueu DOS dels greuges que conté la font.

3) Expliqueu raonadament DUES diferències entre els dos tipus de catalanisme que es donaren a Catalunya entre el 1876 i el 1898. Esmenteu un representant de cada un i les obres doctrinals que redactaren. [2,50 punts]

4) Expliqueu els fets més importants del catalanisme durant la Restauració fins a l'aprovació de les Bases de Manresa, i expliqueu-les. [2,50 punts]

5) Expliqueu què va ser la Mancomunitat de Catalunya, com es va crear, l'obra que desenvolupà i com acabà.

FONT: Unió Catalanista, 1900 i 1901.

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.

b) Digues quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

c) Descriuiu i comenteu el contingut de la font.

6) Expliqueu el catalanisme conservador al segle XIX, destacant la figura del bisbe Torras i Bages. Expliqueu què van ser la Unió Catalanista i les Bases de Manresa.

7) Expliqueu el catalanisme progressista al segle XIX destacant la figura de Valentí Almirall i explicant algunes de les seves actuacions fins a l'entrega del Memorial de Greuges, explicant-lo.